



Hai đứa trẻ

I. TÌM HIỂU CHUNG



1. Tác giả: Thạch Lam

- Là thành viên của Tự lực văn đoàn. Sáng tác nhiều thể loại: truyện ngắn, tiểu thuyết, tùy bút.
- Là **cây bút truyện ngắn** xuất sắc. Truyện ngắn Thạch Lam thường **không có cốt truyện**, ít chi tiết, ít sự kiện nhưng hấp dẫn bởi khả năng **miêu tả nội tâm** sâu sắc và văn phong **nhẹ nhàng, tinh tế**.



2. Tác phẩm:

- "Hai đứa trẻ" là một trong những truyện ngắn đặc sắc của Thạch Lam, in trong tập "Nắng trong vườn".



II. ĐỌC HIỂU VĂN BẢN

1. Bức tranh thiên nhiên và cuộc sống nơi phố huyện nghèo



a. Lúc chiều tà:

- **Thiên nhiên:** âm thanh, màu sắc... → câu văn có nhịp điệu chậm rãi, hình ảnh chọn lọc, giàu chất thơ đã khắc tạc một bức họa đồng quê dân dã, thơ mộng.

- Sinh hoạt:

- Chợ tàn: vắng vẻ, đìu hiu.
- Kiếp người tàn: những đứa trẻ con nhà nghèo, mẹ con chị Tí, hai chị em Liên và An, bà cụ Thi điên...

→ Nghèo khổ về vật chất, mòn mỏi đơn điệu về tinh thần.

b. Lúc đêm đến:



- **Thiên nhiên:** bóng tối dần chiếm lĩnh, bao trùm lên khắp phố huyện
→ Thủ pháp đối lập: ánh sáng le lói hiu hắt, bóng tối dày đặc u ám.

- **Sinh hoạt:** bác Siêu xuất hiện cùng gánh phở, gia đình bác Xẩm hát rong để kiếm sống.

c. Về khuya:



Hình ảnh đoàn tàu: miêu tả tỉ mỉ theo không gian và thời gian.

- Những dấu hiệu báo đoàn tàu sắp đến

- Khi đoàn tàu đến gần

- Khi đoàn tàu đi khuất, tất cả lại chìm trong bóng tối, phố huyện trở về với bóng đêm.

→ Đoàn tàu đã đem đến một thế giới khác hẳn, rực rỡ ánh sáng và huyền ảo âm thanh.

Tâm trạng chờ tàu của Liên và An: khát vọng hướng ra ánh sáng



III. TỔNG KẾT

1. Nội dung:

- Giá trị hiện thực: phản ánh kiếp sống của người lao động dưới xã hội cũ.
- Giá trị nhân đạo: đồng cảm, xót thương, trân trọng khát vọng...

2. Nghệ thuật:

- Yếu tố hiện thực và lãng mạn
- Kiểu truyện ngắn không có cốt truyện (nhân vật, cảnh vật, giọng văn, cách trần thuật)





IV. LUYỆN TẬP

BÀI 1 - CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

1. Thuở nhỏ, Thạch Lam sống ở đâu?

- A. Hà Nội
- B. Phố huyện Cẩm Giàng – Hải Dương
- C. Phố huyện Văn Giang – Hưng Yên
- D. Phố huyện Bình Dương – Gia Định



2. Đáp án nào dưới đây nhận định đúng về con người Thạch Lam?

- A. Ông là người thông minh, trầm tĩnh, điềm đạm, đôn hậu và tinh tế
- B. Ông là một danh y, không chỉ chữa bệnh mà còn soạn sách và mở trường dạy nghề thuốc để truyền bá y học
- C. Ông là người tài năng, có cốt cách thanh cao, tấm lòng yêu nước thương dân
- D. Ông là người tài năng và nhiệt huyết trên nhiều lĩnh vực hoạt động

3. Thạch Lam xuất thân trong gia đình như thế nào?

- A. Gia đình Nho giáo
- B. Gia đình nông dân
- C. Gia đình quan lại sa sút
- D. Gia đình công chức gốc quan lại

4. Thạch Lam là thành viên của nhóm văn học nào sau đây?

- A. Nhân văn giai phẩm
- B. Tự lực văn đoàn
- C. Phong trào thơ mới
- D. Hội Tao Đàn

5. Thạch Lam thành công nhất với thể loại văn học nào?

- A. Thơ
- B. Tiểu thuyết
- C. Truyện ngắn
- D. Tùy bút



6. Truyện ngắn của Thạch Lam thường có đặc điểm gì?

- A. Cốt truyện có những tình huống độc đáo
- B. Truyện không có chuyện, chủ yếu khai thác thế giới nội tâm của nhân vật với những cảm xúc mong manh, mơ hồ trong cuộc sống hàng ngày.
- C. Đậm chất hiện thực
- D. Tất cả đều đúng

7. Tích vào phong cách nghệ thuật của Thạch Lam:

- A. Sáng tác thường hướng vào cuộc sống cơ cực của những người dân thành thị nghèo và vẻ đẹp nên thơ của cuộc sống thường nhật
- B. Truyện không có cốt truyện
- C. Chủ yếu miêu tả hành động nhân vật
- D. Sáng tác có sự hòa quyện giữa hai yếu tố hiện thực và lãng mạn trữ tình
- E. Ngôn ngữ góc cạnh, giàu tính tạo hình
- F. Đi sâu vào miêu tả thế giới nội tâm nhân vật

8. Tích vào đáp án không phải sáng tác của Thạch Lam?

- A. Gió đầu mùa
- B. Nắng trong vườn
- C. Ngày mới
- D. Theo dòng
- E. Hà Nội băm sáu phố phường
- F. Nửa chừng xuân
- G. Sợi tóc

9. Theo Thạch Lam, văn chương là:

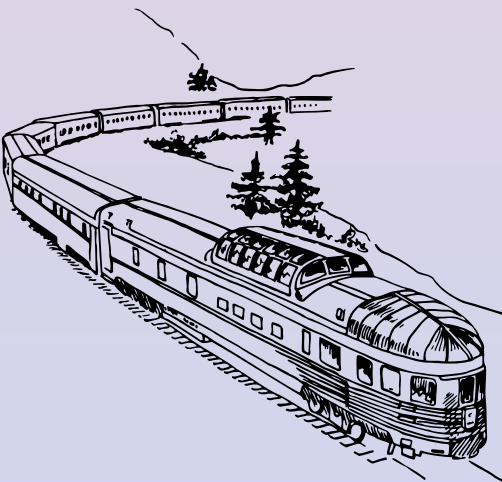
- A. Văn chương là một thứ khí giới thanh cao và đặc lực, nó tác động sâu sắc đến tư tưởng, tình cảm con người.
- B. Văn chương là thứ vũ khí chiến đấu lợi hại phụng sự cho sự nghiệp cách mạng. Nhà văn cũng phải có tinh thần xung phong như người chiến sĩ ngoài mặt trận
- C. Văn chương phải gắn bó với đời sống, nhìn thẳng vào sự thật “tàn nhẫn”, phải nói lên nỗi thống khổ, cùng quẫn của nhân dân, vì họ mà lên tiếng
- D. Tất cả các đáp án trên



10. Điền các từ trong bảng vào đoạn văn dưới đây để hoàn chỉnh tóm tắt truyện ngắn Hai đứa trẻ.

- A. An và Liên
- B. thế giới khác
- C. bóng tối
- D. chuyến tàu đêm
- E. Hà Nội
- F. phố huyện

Truyện xoay quanh hai đứa trẻ (1)_____. Chúng đã từng có một cuộc sống đầy đủ vui vẻ ở (2) _____. Do gia đình sa sút, hai đứa trẻ phải về sống nơi (3) _____ - một cuộc sống nghèo khổ, đơn điệu. Trong một buổi chiều tà, nhìn thấy những đứa trẻ đi nhặt nhạnh đồ thừa, Liên cảm thấy lòng buồn man mác. Xung quanh cuộc sống của chị em Liên là cuộc sống tàn lụi của chị Tí, bác Siêu, bác Xẩm,... Thế nhưng chùng ấy người trong (4) _____ vẫn hy vọng cái gì đó tươi sáng hơn. Mong ước ấy được thể hiện qua việc chờ (5) _____ chạy qua phố huyện. Chuyến tàu đêm từ Hà Nội về, âm ỉ lăn bánh qua phố huyện rồi khuất dạng, im tiếng trong trời đêm sâu thẳm. Chuyến tàu mang theo ánh sáng, mang kỉ niệm về Hà Nội huyên náo. Con tàu như đã đem một chút (6)_____ đi qua. Lúc đó người buôn bán ở phố huyện mới dọn hàng sau một tối ế ẩm để trở về nhà. Còn hai đứa trẻ dần dần chìm vào giấc ngủ yên tĩnh.





BÀI 2 - BỨC TRANH THIÊN NHIÊN VÀ CUỘC SỐNG NƠI PHỐ HUYỆN

a) Bức tranh thiên nhiên:

·Cảnh chiều tà:

-Âm thanh:

.....
.....
.....

-Màu sắc và đường nét:

.....
.....
.....

·Đêm khuya:

Bóng tối đậm đặc

Ánh sáng nhỏ nhoi

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

→ Nhận xét về nhịp điệu câu văn, cách miêu tả của nhà văn:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....



b) Cuộc sống:

Những đứa trẻ con nhà nghèo

Mẹ con chị Tí

Chị em Liên-An

Bà cụ Thi

Bác Siêu

Vợ chồng bác Xẩm

Nhận xét:

- Cuộc sống của những con người nơi phố huyện:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Tấm lòng của tác giả:

.....
.....
.....
.....
.....
.....



BÀI 3 - HÌNH ẢNH ĐOÀN TÀU ĐÊM

- Đoàn tàu sắp đến:

.....
.....
.....
.....

- Khi đoàn tàu đến gần:

.....
.....
.....
.....

- Khi đoàn tàu khuất hẳn:

.....
.....
.....
.....



Nghệ thuật miêu tả:

.....
.....
.....
.....

Ý nghĩa của chuyến tàu đêm:

.....
.....
.....
.....



1. Những đặt sắc về nghệ thuật của truyện ngắn Hai đứa trẻ:

.....
.....
.....
.....
.....

2. Vì sao nói trong truyện ngắn này các yếu tố lãng mạn và hiện thực lại đan xen, hoà quyện với nhau nhưng yếu tố lãng mạn là chủ yếu?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Nguồn hình ảnh minh họa: Canva